

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 100 Lei. — Șase luni 50 Lei. — Trei luni 25 Lei. — Pentru străinătate un an 180 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir petit 2 lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă **rabatul cuvenit**

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

După vizitațiunea canonică

Înalt Prea Sfinția Sa arhiepiscopul și mitropolitul nostru *Nicolae* dorind a îndeplini un punct cardinal din vastul și bogatul program ce și l-a precizat deodată cu suirea sa pe scaunul nemuritorului *Andrei*, — luat-a toiagul apostoliei, și a plecat în cel mai expus colț al arhidiecezei sale, în *județul Treiscaune*, unde dușmanii noștri înainte cu 5 ani, prin foc și sabie, prin amenințări și terorizări declaraseră de exterminată legea și biserica noastră, *legea românească*, și deodată cu ea însuși poporul român din acele părți.

Cei mai mulți preoți din acest bogat colț de țară sub pretext de spionaj au fost încurcați într'un proces monstru, pus la cale de faimosul Tisza, cu scopul d'a «documenta» puternicului Kaiser de pe vremuri, că preoțimea și inteligența română e iredentistă, e periculoasă, — numai *poporul* e bun. Ani trei au fost supuși la cele mai mari chinuri și condamnați la moarte. Ear cei rămași acasă, la intrarea României în război, târați la Șopron, și numai câțiva s'au putut refugia în vechiul regat.

Bisericile au fost devastate și ruinate.

Rămas poporul fără preoți, zbirii guvernului maghiar și ai bisericii papiste și reformate, erau la largul lor.

Voiau să ne înghită... Dar s'au izbit de *legea noastră ortodoxă românească* și de alipirea cu care ține poporul la ea, ca de o stâncă de granit. S'a repetat de nou caracteristicul caz, relatat de contele Mikó Imre, când la 1746 nobilii rom.-catolici din Ardeal voiau să silească chiar și prin forță poporul să treacă la unire sub cuvânt, că Împărăteasa Regina de atunci o cere aceasta; — într'un sat din județul Hunedoarei s'a întâmplat cazul, că voind a prinde pe un român, și a-l sili să treacă la unire, acesta a răspuns: «Puteți cere ca să ies din țară, puteți să mi luați ținut de pe mine, puteți să mi luați și cămașa, vă dau și corpul meu, însă asupra sufletului meu poruncește numai Dumnezeu».

Cazul din 1746 s'a repetat în anul Domnului 1916, când protopretorul Gábor Pál a chemat pe fruntașii satului Chichiș și le-a spus, că e poruncă dela Împăratul-Rege Carol IV, strănepotul Împărătesei-Regine amintite mai sus, să interzică cultul religiunii ortodoxe și trebuie să treacă la papistași sau la reformați; căci în caz contrar li se vor confisca averile, ear ei vor fi transportați în Galiția. Țăranul inimos și plin de demnitate Iosif Virág a răspuns

protopretorului să aducă la cunoștința, Maiestății Sale, că fiii și frații lor pe diferitele fronturi își varsă sângele pentru patrie; plătesc biruri grele, cumpără obligațiuni de război, dar *legea românească nu și-o lasă*, orice s'ar întâmpla, căci doar războiul de astăzi nu mai este război religios (vallásháboru).

Pe acești credincioși, cari prin legea românească sânt legați cu trup și suflet de corpul națiunii noastre, a ținut de bine I. P. S. Sa să-i cerceteze mai întâi, ca alături de evanghelia lui Hristos să le propoveduiască și pe aceea a limbii românești.

Ca un adevărat apostol s'a dus în mijlocul lor, a lăudat tăria lor în credința strămoșească, a ascultat păsurile, durerile, năcazurile și dorințele lor, și le-a adresat cuvinte de alinare, de mângâiere, de bucurie și cuvinte pline de nădejde într'un viitor mai bun.

În decurs de 18 zile le-a ținut peste 30 de predici, afară de cuvântările și răspunsurile cu ocaziunea primirilor și recepțiunilor. Le-a propoveduit cuvântul cel de viață dătător al Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. I-a întărit în credința strămoșească, în iubirea de lege și neam, și n'a fost predică în care să nu-și aducă aminte de *Maiestatea Sa Regele nostru Ferdinand I* și dinastia noastră.

Afară de aceea s'a interesat cu de-a-dinsul de starea morală și materială a lor, s'a informat dacă sânt sau nu obiceiuri și curente străine de biserică și legea noastră; și acolo unde le-a constatat — într'un singur loc — le-a combătut prin sfaturi potrivite, luminând mințile credincioșilor.

A examinat cu de-amăruntul activitatea preoților, cu raport la cancelaria parohială, arhiv, rațiocinii, averea bisericii, edificiile bisericesti și școlare, biblioteca parohială, acolo unde a aflat-o, ear unde nu a existat, a înființat-o pe loc prin donațiuni de cărți, distribuind mai multe sute, astfel că azi *nu e parohie în tot județul, unde să nu existe bibliotecă*. A cercetat casele parohiale, activitatea pastorală și culturală a preotului. A ținut ședințe cu comitetele parohiale, în toate locurile unde a trebuit lămurită vre-o chestiune, dând peste tot locul soluțiunile necesare.

A examinat toate autimisele, pe cele deteriorate și învechite care din punct de vedere istoric au preț de netăgăduit, le-a înlocuit cu altele nouă, aducându-le pe cele vechi cu sine spre a le depune în muzeul bisericesc.

A examinat toate cărțile bisericesti, între care a găsit prețioase manuscrite

și cărți vechi, precum și icoane vechi cu deosebire din secolul XVIII aducându-le spre a le depune în muzeu, iar acolo unde necesitatea a cerut, le-a înlocuit cu altele nouă.

S'a interesat deaproape de starea învățământului primar și a constatat cu multă satisfacție, că în acest județ cauza învățământului este pusă în mâni destoinice. Revizorul județan — azi prefect, — dl Eugen Popescu și subrevizorul Toma Măhăra desvoaltă o muncă care merită toată atențiunea.

La venirea lor în județ, în anul 1919 au aflat un *singur* învățător român, ear astăzi sânt peste 100, cari toți lucrează pentru luminarea și înaintarea poporului.

Și dacă munca undeva este necesară, e necesară în acest județ, spre a câștiga ce am pierdut, spre a ne câștiga sufletele înstrăinate, pentru-că aici înainte cu câteva decenii au fost cel puțin 70% români; readucerea lor la matcă se poate face prin muncă sistematică și conștientă a tuturor forțelor, și cu deosebire a bisericii și școlii românești.

Dorim ca sămânța «în dar luată și în dar dată» să fi căzut pe pământ mănos, și să producă roade de viață dătătoare; iar I. P. S. Sale îi dorim puteri, ca să cerceteze cu aceeași dragoste și energie și celelalte părți ale arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu.

Intoarcerea Suveranilor. Starea Principesei Elisabeta îmbunătățindu-se simțitor, MM. LL. Regele și Regina au plecat Sâmbătă seara din Atena și Marți au sosit în capitală.

Căsătoria Regelui Alexandru. Principesa Marioara, împreună cu Familia Regală română, sosește în 6 Iunie la Belgrad. Căsătoria Principesei cu Regele Alexandru se va serba în 8 Iunie 1922.

DI N. Iorga la Paris. Timp de o lună, dl N. Iorga va ținea cursuri, despre istoria românilor, în fața auditorilor dela Sorbona.

Dela Academia Română. În ședința de Miercuri, la ora 3 d. m. dl I. Lupas a făcut o comunicare despre: Desbinarea bisericescă a românilor ardeleni în lumina documentelor istorice din I-a jumătate a secolului XVIII.

Academia Română a decernat premiul «Năsturel» de 5.000 lei, dlui *Silviu Dragomir* pentru volumul I din Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal 1920.

Biserica noastră și constituția

La institutul social român din București, profesorul universitar, dl R. Căndea, a vorbit în 11 I. c. despre *Organizația bisericească în viitoarea constituție*.

În aceasta conferință, profesorul universității din Cernăuț a spus următoarele:

Raportul bisericii față de stat a fost altul în statele ortodoxe din răsăritul Europei, decât în statele apusene, unde era răspândită biserica romano-catolică. Biserica ortodoxă a rămas cu mult mai aproape de cuvintele Mântuitorului: «Dați Chezarului ce este al Chezarului, și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu» și cele ale apostolului Pavel: «Toată stăpânirea este la Dumnezeu și nu este altă stăpânire decât cea dela Dumnezeu rânduită». Dela Constantin-cel-Mare încoace biserica creștină a stat în strânsă legătură cu statul; împărații bizantini au ocrotit-o. Patriarhul încorona și ungea pe împărați; unii împărații trebuiau să facă, în mâinile patriarhului, chiar un jurământ de dreaptă credință. Canoanele apostolești și cele ale sinoadelor ecumenice ordonă chiar episcopului, presbiterului și diaconului să nu se amestece în politică. Astfel au fost evitate luptele zguduitoare care au urmat în apus între imperiu și papalitate. Este adevărat că împărații s-au făcut uneori vinovați de imixțiuni ilicite în domeniul bisericesc, dar aceasta se explică prin pasiunea lor de a discuta chestiuni teologice pe de o parte, și prin puterea cea mare a patriarhilor și prin imensele bogății pe care și le strânsese biserica pe de altă parte. În general însă raportul a fost acela de ajutor reciproc. Tot așa a fost raportul și în statele care au moștenit ideea imperială bizantină: Sârbia, Bulgaria, Principatele noastre și Rusia.

În apus papalitatea s'a făcut moștenitoarea ideii imperiale romane, va să zică a unei idei politice. Și când s'au ivit și «împărații romani de națiune germanică», a început lupta cea mare între imperiu și sacerdotism, care și-a ajuns punctul culminant în bula «unam sanctam» a lui Bonifacie al VIII-lea, unde se spunea că fiecare creatură umană aparține papei, pentru mântuirea ei. Prin reformațiune a scăzut considerabil puterea papalității, dar tendința imperialistă a rămas până în zilele noastre. Încă în 1873 papa scria împăratului Wilhelm I, că orice creștin aparține într'un fel sau altul papei. Și în codicele dreptului canonic modern se află lucruri pe care niciodată un stat suveran și național nu le va putea admite și nici nu le-a admis. În bisericile reformate a biruit mai curând principiul național.

În viitoarea constituție va trebui să se țină cont și de trecutul bisericii noastre, care a fost ocrotitoarea neamului nostru, și de împrejurarea că sântem stat național. Se va da libertate desăvârșită și exercitiului public al cultului, câtă vreme nu periclitează ordinea de stat. Episcopii confesiunilor străine nu vor putea fi numiți de o putere străină în afară de statul nostru. Deplină libertate a gândirii, dar cu prețul respectului suveranității statului nostru. Ear bisericii

noastre naționale, pe care statul va trebui s'o respecte cu mult mai mult în libertatea ei, decât cum s'a făcut în deceniile din urmă, i se cuvine și rolul de a îndeplini, prin reprezentanțul ei, încoronarea regelui, botezul prinților din casa domnitoare și săvârșirea cununilor, precum și organizarea festivităților mari naționale.

Presa bisericească și politica

Revista de cultură religioasă și națională, *Credința*, acum apărută în Cernăuț, scrie despre politica următoarele rânduri vrednice de luat în seamă:

Nu voim să zicem că ne vom abține dela orice politică, în sens absolut, ci numai dela politica de partid.

Sântem departe totuși de a condamna această politică. Este o utopie a crede, că într'un stat democrat e posibilă o viață politică fără partide, și că partidele sânt posibile fără presă de partid. Revista *Credința* însă nu voește să fie în slujba nici unui partid, nici în mod «deghizat», nici pe față. Membrii societății preoțimii, și toți cititorii noștri sânt liberi să facă parte din orice partid politic serios și onorabil, cu sfatul doar de a se feri de anume apucături degradatoare pentru stare și pentru orice om cult, dar să nu ne ceară nouă să le servim partidul, — căci nu o vom face. Pentru aceste servicii avem în țară destule, dacă nu chiar prea multe, ziare de partid.

Nu ne vom abține însă dela politica de principii, în sens adevărat creștinesc. Noi știm că toată stăpânirea, toată ordinea politică din lume, este dela Dumnezeu. Mai știm apoi, că Dumnezeu a pus și în viața politică a omenirii, ca și în toate, principiul și legile evoluției și ale progresului. Dar nicăire și nicidecum credința noastră dreptmăritoare nu ne îndeamnă la revoluție. Sânt, de bună seamă, stări de lucruri, a căror schimbare o dorim și noi cât de grabnic. Dar, dacă nu se poate face pe calea firească a evoluției, e o dovadă că schimbarea încă nu este coaptă: atunci trebuie să răbdăm, să muncim și să mai așteptăm, și munca noastră nu va fi zadarnică. Nici refacerea politică a omenirii și a națiunii nu se face din afară, prin violențe și răsturnări nesăbuite, ci din lăuntru, prin schimbarea și refacerea omului întreg. Creștinismul a adus cu timpul, de pildă, înlăturarea sclăviei, dar nu prin provocarea unei răscoale a sclavilor și prin distrugerea bruscă a ordinii lumii antice cu sistemul sclăviei, pe care se sprijinea toată societatea veche, ci prin forța principiilor creștine, de iubire, de stimă și așteptare justă a omului, în lumina revelației dumnezeiești. Principiul politic al credinței noastre este de ordin pozitiv: *Dați!... Chezarului!...* Dați ordinii politice respectul, ascultarea și ajutorul ce-i datoriti, și cereți-i sprijinul ce vă datorește. Adevăratul creștin este dator să-și facă totdeauna toate datoritiile față de ordinea politică, și tot atât de dator este să-și ceară și să-și exercite și toate drepturile politice; și nu numai atât, ci el

mai este dator să dea Chezarului, să dea ordinei politice, și ajutorul său, sincer și potrivit convingerilor sale, pentru evoluțiunea, pentru progresul și înflorirea firească și providențială a a ordinii politice, și cu ea a întregii societăți omenești. Sânt răi creștini cei ce tulbură ordinea, anarhicii și toți distrugătorii bunei rândului în societate. Dar nu sânt creștini buni nici cei ce nu-și fac datoria față de stat, nici acei ce se dezinteresează cu desăvârșire de drepturile lor politice și nici cei ce stau cu mâinile încrucișate, nepăsători pentru orice acțiune de înaintare și îmbunătățire a stării politice și sociale. Nu sânt buni creștini, pentru că nu dau Chezarului, ceea ce este a Chezarului, nesocotind astfel porunca Mântuitorului care pune acest ordin alături de celalalt, de a da lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu. În acest înțeles, principiar creștinesc, sfatul nostru, și în politică, nu-l vom putea refuza de câte ori ni se va cere, și îndemnul nostru nu va lipsi, de câte ori va fi de trebuință.

În amintirea eroilor căzuți pentru patrie

— Cuvântare rostită de prof. I. Sandu în ziua eroilor (25 Mai 1922) la Sibiu —

Sărbătorim amintirea eroilor, cari și-au vărsat sângele pentru gloria patriei. Ei au trecut prin moarte la viață. Pomenirea lor e o datorie de pietate față de cei morți și-un prilej de înălțare sufletească pentru cei vii.

Nicăiri ca aici în cimitir nu sântem mai pătrunși de adevărul cuvintelor lui Carlyle: «trăim între două mari mistere, stelele tăcute stau deasupra noastră, mormintele tăcute dedesupt». În această împărăție a tăcerii, unde dorm somnul de veci eroii fără nume, cari au stropit cu sângele cald pământul țării, ne dăm mai bine seama de menirea noastră pe acest pământ.

Sub fiecare cruce e o viață sfărâmată și-un vis spulberat. Dorm înăbușite în morminte avânturile tinereții, cari au umplut lumea cu zgomotul lor.

Noi cei singuratici murim. Cu noi mor toate ale noastre. Moare durerea, mor bucuriile și amintirile. Moare opera mâinilor noastre și nu e nimic din ce ating degetele și buzele noastre să nu moară. Noi cei singuratici murim, dar viața trecută veșnic viu legată cu viața prezentă și viitoare biruște moartea? Trecutul se prăbușește și din ruinele lui izbucnește-o nouă viață.

Cei vechi credeau, că zeii iau parte la luptele muritorilor. Poemele smerice povestesc cum în războiul troian zeii s'au scoborât din văzduh și-au luptat nevăzuți în șirurile luptătorilor. Noi astăzi spunem: credință deșartă, dar cei vechi credeau cu toată convingerea.

Această credință cuprinde un adânc adevăr. Cei vechi simțiau, că 'n clipele grele când se decide soarta unui neam intervin puteri divine, care sporesc forțele sleite ale luptătorilor.

* V. Pârvan: Pentru pomenirea împăratului Traian, An. Acad. pg. 242.

FOIȘOARA

„Gogu”

— Piesă teatrală populară —

De Horia Petra-Petrescu.

(Urmare din Nr. 37)

Ca un fulger din senin apare Costan cu vestea: răul a esundat — e primejdie mare! Planurile de canalizare n'au putut fi duse deci în îndeplinire din partea lui Gogu. Acum e acum! Telefonul a anunțat «potopenia». O femeie nebună (Tana), căreia i-a murit copilul în război, se bucură de potop și cântă. Un țeran, care își ascunsese banii, aleargă cu pungile de aur la Gogu, promițându-i jumătate, dacă o să-i scape averea. Țărani săraci vin cu barda pe umăr și întreabă pe Gogu: unde să sărim într'ajutor? Femeile și copii aleargă la munte. Ghițoi nu poate urma și își ia rămas bun dela toți, ridicând cărja ca un prapor în mâni: «Oameni buni! lubiți-vă unul pe altul asta i porunca poruncilor! vi-o spun eu, care poate n'oi mai călca iarbă verde!... Gogu s'a repezit la planurile de canalizare. În el este întreagă nădejdea satului. Toți așteaptă ordinele lui.

Scena rămâne câteva clipe goală. Barbații au plecat să salveze — femeile și copii la munte. Mioara, ui tată în nuc, păsește veselă, neștiutoare de ce s'a întâmplat, cântând. Simte tăcerea și tresare. Strigă și nu-i răspunde nimenea. Atunci apare țiganul, cu salutul țigănesc: «De'o del baht!» (să-ți dea Dumnezeu bine!) A venit să o scape. Explică în câteva cuvinte starea lucrurilor. Când vrea să i se încredințeze Mioara — apare Costan și, văzând pe țigan aici, crede că vrea să fure ceva și îl amenință. Țiganul caută să se apere. Cu o putere elementară izbucnește: «Vreau să-ți scap fata! Mioara m'a scăpat dintr'o primejdie, eu o scap dintr'alta!», iar când Costan declară că nu pricepe, îi explică țiganul: «A! hoț! Tot hoț! tot tâlhar, tot: ce purcel? Tot cioară! Toți! — toți n'ați avut vorbă bună cu mine!» Singură ea l-a apărut odată și vrea să i se arate recunoscător. Costan pricepe, întinde mâna țiganului și amândoi scapă pe Mioara.

Dar munca de salvare nu înaintază după cum ar trebui. Țăranii vin și o anunță lui Gogu, care e nesigur în porunca dată. Sosește și Lichirie. E apa la gât și se înrolează și el la muncă comună, înțelegând pe Gogu și pe Costan: Unde să pun umărul? «Tu, comunistul, întrebă pe un «burjuu», izbucnește Costan — dar primejdia comună nu-i mai lasă să filosofeze mai departe: Lichirie primește ordin ce să lucreze.

Când bagă de seamă Costan că porunca lui Gogu este prea lipsită de energie — chiamă pe fiul său de-o parte, îi privește în ochi și zice: «Lasă-mă să dau eu poruncă în numele tău!» Cu voce detunătoare și cu mâna ridicată poruncește: «Aduceți bolovani și-i prăvăliți la vale lângă Podu, stricat. Ridicați zăgazu». Și mai zice fiu-meu că vai și amar de ăla care n'ascultă! Cu un «Doamne — ajută!» pornesc din nou la lucru.

Actul al treilea se petrece după primejdie, în fața primăriei satului. Costan și Gogu, tata și fiul, cu sudori pe frunte, cu cămășile deschiate, își privesc în față și surâd veseli: Am scăpat! Satul și ținutul e salvat de o primejdie grozavă.

«Da», zice fiul, «dar fără de glasul și porunca ta, tată, ne-am fi dat de mal!» «Ți ai pierdut puțin capul», zice tata. — Toți au lucrat cu puteri unite.

Dobașul satului (persoană comică), chirchilit puțin, anunță sosirea prefectului. Descopere, fără să vrea, și scopul venirii: prefectul dorește să decoreze pe salvatorul ținutului, în persoană, cu medalia de salvare.

O lupă mare se dă acum între tată și fiu. Gogu declară: Medalia nu o merit! Tu ai partea leului la salvare, tată! Costan zice: Ești nebun? Fără de planurile tale am fi dus noi toate în îndeplinire? Și, la vârsta ta, se respinge o

Sânt mistice puteri, care vin de dincolo de marginile vieții în clipele supreme ale primejdiei. Sânt sufletele morților, sufletele strămoșilor, cari dau puteri de zei muritorilor. Cei vechi simțiau aceste puteri, le vedeau minunea și le atribuiau zeilor.

De câte ori figura măreață alui Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul n'au împrumutat puteri supraumane vitejilor, cari au căzut apărând hotarele țării! Câte avânturi și câte puteri n'au stărnit în clipele grele evocarea acestor umbre mărețe! Păcălabii și plăieși neînvinși ai lui Ștefan cel Mare s'au sculat din morminte și-au luptat nevăzuți printre șirurile luptătorilor, cari apărau moșia strămoșească. Tot sufletul neamului s'a concentrat în sufletul soldaților de pe front. Umbrele strămoșilor au întărit brațul lor și-au dat tăși de oțel privirilor. Ereau în acele clipe ostași unui ideal, spre care-i zoriau puteri nevăzute. Prin ei luptau șirurile nesfârșite de generații, care trăiesc în clipele grele în sufletul celor vii.

Umbre rădăcitoare de pe întinderea câmpiilor de luptă, eroi fără nume, cari vrăjiți de văpaia unui ideal ați trecut hotarele morții, pace vouă! Deasupra ruinelor și jertfelor voastre se ridică splendidul răsărit de soare după o noapte neagră de furtună.

Dacă astăzi tot sufletul nostru se 'ndreaptă în lumea celor dispăruți, n'am venit aici să plângem soarta eroilor căzuți pentru patrie, secerăți de moarte în floarea tinereții, nici să-i jelim, căci cei cari s'au încercat de glorie pe câmpiile de luptă, n'au nevoe de cântecile noastre de jale. Ci-am venit să-i ferim pentru eroismul cu care au înfruntat moartea și să ne închinăm memoriei lor sfinte pentru generositatea cu care și-au vărsat sângele pentru binele și fericirea noastră.

Jertfa lor e cel mai sublim și cel mai înălțător imn de iubire închinat patriei. Prin suferință și jertfă omenirea urcă spre nemurire și se apropie de dumnezeire.

În apropierea lor noi ne simțim una cu generațiile care au fost și cu cele ce vor veni după noi.

Și smulgându-ne pe-o clipă din lumea materiei și ridicându-ne deasupra valurilor trecătoare ale vieții, ne pătrundem de adevărul, că noi ființe vremelnice venim din depărtări infinite și că în trecerea noastră de-o clipă sântem purtătorii unei solii divine pe acest pământ, solie primită dela înaintași pentru a o transmite celor ce vor veni după noi.

Cutremurați de măreția jertfii lor, simțim în suflet fiorul înfrățirii cu infinitul și eternitatea și în fața mormintelor proaspete înțelegem pe deplin profeticele cuvinte ale poetului închinat gloriei eterne a patriei:

Sus cupa morții cu dureri amare!
Sorbind-o te vom binecuvânta.
Ca răurile ce se 'neacă 'n mare,
Noi vom muri în nemurirea ta.*

* N. Crainic: Darurile pământului, cântecul patriei.

laudă ca asta? Am fost pâlnia numai, în care ai strigat tu!

Gogu e hotărât să refuze, când apare prefectul. Acesta se grăbește să-i strângă mâna. Țărani și țărance s'au adunat într'aceea în fața primăriei și-i aclamă. Gogu roagă pe prefect să-i dea puțința să-i vorbească între patru ochi.

Singuri, vrea să-și ducă Gogu planul în îndeplinire, învinovățindu-se chiar — dar tatăl lui, Costan, îi desparte și-i ia apărarea cu toată energia. Costan aduce toate argumentele în favoarea fiului său. Gogu spune: tatăl acesta, m'a crescut la școală, aocându-mi merindea în desagi! El e vrednic de toată lauda.

Judecata «solomonică» a prefectului este: două piepturi sânt vrednice de medaljat: tata și fiul!

Așa și vorbește poporul adunat, urcându-se pe un scaun. Arată cum numai colaborarea poate se duce la bun sfârșit, ilustrând cele spuse cu exemplul de acum: capul dă porunca — brațul ascultă. De jos, fiindcă «își cunoaște lungul nasului», vorbește Costan și adevărește că fericire poate fi numai când «nădrăgarul» cinstit lucrează cu țăranul cinstit. Gogu vorbește și el — aclamat — punând punctul pe i: vai și amar de o societate unde democrația și suveranitatea îndreptățită nu lucrează mână în mână. Aceasta este problema cea mai grozavă a timpului.

Nr. 3956.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu.

În urma scumpirii materialelor brute din ultimul timp, firma Schieb S. A. din Sibiu a fost din nou silită să urce prețurile clopotelor începând din 1 Mai a. c.

Dela această dată începând deci, numita firmă va socoti următoarele prețuri:

1. Pentru clopote în greutate până la 100 Kgr. per Kgr. Lei 95. —
2. Pentru clopote în greutate peste 100 Kgr. per Kgr. Lei 93. —
3. Armaturile, coroana și limba per Kgr. Lei 20. —

4. Inscricția pentru fiecare literă Lei 2. —
Comunicăm acestea Onoratelor oficii protopresbiterale și parohiale cu observarea, că pe lângă aceste prețuri firma Schieb este obligată să supoarte din al său spesele împreunate cu transportarea clopotelor din Sibiu până la cea mai apropiată gară de comuna pentru care s'au comandat clopotele.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat episcopesc ținută la 13 Mai 1922.

Consistorul arhidiecezan.

Convocare

Despărțământul III Făgăraș al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, își ține adunarea generală în Voivodenii Mari, Duminecă după Rusale, 11 Iunie n. 1922, la 8 ore a. m.

Program:

1. Participarea la sf. liturghie.
2. Deschiderea ședinței.
3. Raportul comitetului, casierului și al bibliotecarului.
4. Rapoartele dela agenturile despărțământului.
5. Alegerea comisiunilor, pentru cenzurarea rapoartelor, înscrierea de membri noi și premiere.
6. Disertațiuni.
7. Raportul comisiunilor de sub Nr. 5
8. Reconstituirea despărțământului.
9. Eventuale propuneri.

Comitetul invită toți cărturarii și poporul la această adunare.

Președinții agenturilor, din fiecare comună, să prezinte înainte de intruire casierului desp., dlui Matei Jiga, lista membrilor înscriși, precum și taxele încasate.

Făgăraș, la 25 Mai 1922

Nicolae Borzea,
directorul desp.

Tr. Păcală.
secr.

Știrile zilei

Parastas. I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae a oficiat în 20 Mai n. în Poiana-sărată un parastas, pentru eroii căzuți în luptele de pe valea Oituzului în războiul pentru întregirea neamului, înmormântați în cimiterul de acolo, — în prezența numeroșilor credincioși din Poiană și Hârja.

Membrii societății ocrotirii orfanilor de război din întreaga țară, fondatori activi și aderenți, sânt convocați la al treilea congres general al societății, care se ține la Iași în sala teatrului Național în zilele de 25 și 26 Iunie 1922, la ordinea zilei fiind darea de seamă generală și dările de seamă ale regiunilor Iași, București, Craiova, Chișinău, Cernăuți, Sibiu, Constanța, Timișoara și Cluj, asupra activității desfășurate până la 1 April 1922, pentru asistența orfanilor de război din întreaga țară.

Catedra de îndrumări misionare dela facultatea teologică din București e vacantă. Candi-datii trebuie să fie creștini ortodocși și cetățeni români, și să aibă diploma de doctor probând că au făcut studii universitare în specialitatea catedrei vacante.

Producțiune școlară în Sibiu. Corpul didactic, dela școala primară urb. de stat din Sibiu, organizează cu elevii școalei, Sâmbătă, la sărbătoarea sf. Constantin și Elena (3 Iunie n. 1922) o producțiune școlară în Teatrul orașului. Vor fi producțiuni interesante, cu cântece, dansuri, teatru ș. a. Începutul la ora 3 d. a. Bilete se vând în prăvălia de modă Aurelia Reu, Piața mare, și la cassă.

Se poate? Ni se scrie: La festivitatea de zece Mai din Oradea Mare, cu prilejul recepțiunilor, și-au prezentat omagiile reprezentanții tuturor bisericilor, adică ai confesiunilor: ortodoxe române, romano-catolice, reformate, luterane și israelite; — au absentat însă tocmai reprezentanții bisericii române unite. În legătură cu aceasta, vă mai comunic următoarele: Cu ocazia instalării sale, noul episcop greco-catolic, în cuvântarea rostită celor prezenți, n'a amintit cu nici un cuvânt de Regele țării, nici de guvernul său, ci numai despre papa; — și totuși biserica unită vrea să fie considerată ca așezământ național...

Ordinea examenelor la liceul Gheorghe Lazăr din Sibiu: 1. Examenul oral de maturitate se va ține la liceul Gheorghe Lazăr din Sibiu în zilele de 7, 8 și 9 Iunie c. — 2. Examenele particulare: a) în scris în zilele în 7, 8 și 9 Iunie; b) oral în 12, 13 și 14 Iunie c. — 3. Examenele publice în zilele de 9, 10, 12 și 13 Iunie c., în fiecare zi dela 8—11 a. m. și dela 3—6 p. m. *Direcțiunea liceului Gheorghe Lazăr.*

«Albina». Institut de Credit și de Economii, Sibiu, și a stabilit pentru timpul dela 1 Iunie până la 31 August a. c. orele de serviciu în zilele de lucru dela 7 a. m. la 1 p. m. Lunea și Vinerea și dela 4—6 p. m. Ore de cassă: în aceleași zile dela 7—12 a. m. și 4-5 p. m.

Prefectul trece dela țăran la țăran și dă mâna, laudând și premiind: pe Lichirie, pe Țigan, pe toți ceilalți, ear Mioara, care și-a recăpătat vederea de spaima cea mare, apare și, cu părul despletit, apoteozează Pacea și colaborarea.

Aceasta este piesa.

Conflictul principal, lupta între tată și fiu pentru decorare, l-am găsit povestit pe 6 pagini, în «Amintirile» din copilărie, «Tatăl meu», ale scriitorului francez Ernest Legouvé (apărute în 1895), cunoscut și la noi după o traducere a «Medeei», după «Adriana Lecouvreur» (cu Scribe împreună) și după «Părinții și copiii în sec. al XIX-lea». Tratarea, episoadele, coloritul piesei imi aparțin.

Sânt o mulțime de episoade prinse din viața noastră — doi Moți cari colectează pentru biserica lor, fiindcă turnurile au fost turnate în țevi de tun, în decursul războiului — chiuituri populare din Ardeal — țăranii români cu mentalitatea lor — încât și întregul și episoadele formează un complex, o piesă teatrală românească. Imi închipui prea bine că scene ca cea dintre Costan și Lichirie, ateul și cinicul, pe de o parte, și Ghițoi, credinciosul și celce afirmă ceva cu tărie, pe de altă parte — vor rămânea întipărite în memoria ascultătorilor și vor avea influință asupra țăranimii noastre, mai cu seama,

servind ca antidot împotriva veninurilor răspândite în ziua de astăzi.

Piesa va apărea în curând și e de dorit să se răspândească spre binele comun — din cauza tendinței ei *voite*. Atrag atenția preoțimei și învățătorimei noastre asupra ei.

Apel, făcut de organizarea politică rusească din Germania, se adresează cătră șefii tuturor bisericilor și guvernelor din Europa. În apel se arată, cum din inițiativa patriarhului Tikon, șeful bisericii din Rusia, s'a organizat un comitet pentru ajutorul înfometaiților. Acest comitet, organizat de biserică, s'a arătat gata să sporească fondurile necesare combaterii foametei, prin vinderea obiectelor de valoare și diferitele proprietăți ce se aflau în posesiunea bisericii ortodoxe, făcând excepție pentru vasele sfinte. Cu toate aceste măsuri, autoritățile sovietice au disolvat comitetul bisericii pentru ajutorul înfometaiților și au încercat pr n forță să rechiziționeze toate obiectele de valoare și vasele sfinte, fără a ținea seama că aceasta este un act de sacrilegiu. O parte numeroasă din cler a ridicat vocea în potriua acestui fapt. Rezultatul acestor protestări a fost că un număr considerabil de preoți și laici au fost condamnați la moarte. Apelul cere bisericilor și guvernelor din Europa să scape viața acestor martiri, persecutați pentru convingerile lor religioase.

Rectificare. Schimbându-se mersul trenurilor cu 1 Iunie, trenul special pentru pelegriajul cel fac elevii liceului de stat din Sibiu «Gheorghe Lazăr» la Avrig — Sâmbătă la sf. Constantin și Elena — va pleca din Sibiu la ora 6 dim. și nu la 8 după cum s'a publicat în numărul trecut. Părinții elevilor și publicul din împrejurime sânt poftiți.

Cazurile de antropofagie sânt tot mai dese în sudul Rusiei. Inflămânziții mănăncă pe membrii familiei morți de foame. În ultimul timp s'a observat, că cei mai tari omoară pe cei slabi și-i mănăncă.

Publicațiune. Școala de înot din Sibiu a regt. 90. Inf. s'a deschis la 1 Iunie 1922. Bilete de abonamente se pot scoate zilnic, dela ora 9 până la ora 12. a. m. și dela ora 16 până la ora 19, la cassa școalei de înot. Biletele pentru neabonați se scot totdeauna la intrarea în școala de înot la cassă. Prețurile fixate și timpurile de folosință a băii se pot vedea în publicațiunea afișată la școala de înot.

Mulțămită. Cu ocaziunea concertului dat de Reuniunea meseriașilor români din Sibiu la 21 Mai n. c. în sala dela Unicum, au binevoit a suprasolvi următorii domni: Ioan Moldovan (Puiu), proprietar, 100 lei, N. N. 60 lei, Vasile Stoicanea și soția, Petre Brânzoi, croitor, câte 40 lei. Elie Măgean, librar 30 lei. N. N. 25 lei. Dr. Lăzărescu, prof., Eugen Todoran, prof., Timoteiu Popovici, prof., D. Popa, Ioan Suciu, m. cismar, Ioan Maftei, Petru Chirca, Ioan Dăncilă, Ioan Magda, Nicolae Dinu, George Mija, Emil Petruțiu și Dr. A. Crăciunescu, câte 20 lei. Dr. I. Fruma, adv., R. Bucșa, paroh, câte 15 lei. Ioan Rău, Ioan Borja, N. Zaharie, Nicolae Tatu, Silviu Joldoș, Dumitru Bălărețu câte 10 lei. George Limpede, V. Hoza, Petru Marian, Nicolae Crețu, Simion Coman și Lazar Curbtean, câte 5 lei. Iacob Marian 2 lei. Cu pălăria «Dumnezeu vede», s'a colectat 335 lei. Comitetul Reuniunii plăcut atins de binevoitorul sprijin de care a fost împărțit, se simte îndatorat a mulțumi și pe această cale tuturor acelor cari au binevoit a suprasolvi, și în special mulțumește dirigentului corului, dlui profesor de muzică N. Oancea, pentru bunăvoința, dragostea și zelul ce l a dovedit pentru reușita concertului, precum și soliștilor: d-na Marioara Stanciu (soprană), dl Ioan Stanciu (tenor) și declamatorilor: dl Dumitru Acsente, d-șoara Emilia Poponea și Cornel Acsente. Sibiu, 30 Mai 1922. G. Poponea președinte. St. Duca secretar.

Se caută un curelar. La școala specială de cavalerie din Sibiu este un loc vacant pentru un măiestru curelar. Cei ce voesc a ocupa acest post, se pot prezenta la comandamentul școalei cu actele lor în orice zi în cazarma de cavalerie, Calea Șelimbărului.

Nr. 122/922 (99) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de paroh din parohia Sălașul de sus, în protopresbiteratul Hațeg, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile instruite cu documentele necesare subsemnatului oficiu în termenul arătat și a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 15 Mai 1922.

Oficiul protopresbiterat ort. al tractului Hațeg.

Dr. C. Popescu
protopop

Nr. 315/1922 (94) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III din Hârseni, protopresbiteratul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și substearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterat

ortodox al Făgărașului până la termenul susindicat, având a se prezenta în vre o Duminecă sau sârbătoare la sf. biserică spre a cânta, cuvânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, la 15 Mai 1922.

Oficiul protopresbiterat român ortodox al tractului Făgăraș în înțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 342/1922 (100) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Luța, protopresbiteratul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis și pe lângă observarea dispozițiilor reglementare a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, 26 Mai 1922.

Oficiul protopresbiterat român ortodox al tractului Făgăraș.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 137/922 prot. (89) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a III-a Criș cu filiile Cloașterf și Meșendorf, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele sânt conform datelor din coala B. pentru dotația dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subscrisului oficiu în termenul susindicat, iar concurenții se vor prezenta pe lângă restricțiunile reglementare în o Duminecă sau sârbătoare la biserică, spre a cânta și predica, respective celebra.

Sighișoara, 25 April 1922.

Oficiul protopresbiterat ortodox român al tractului Sighișoara în înțelegere cu comitetul parohial.

Dimitrie Moldovan
protopop

Nr. 118/922 (101) 1—3

Concurs

În urma înaltului ordin consistorial dto 22/3 a. c. Nr. 2241 se publică nou concurs pentru întregirea parohiei de cl. II Armeni, protopresbiteratul Mercurea, cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele cuprinse în coala B. și întregirea regulamentară dela stat.

Reflectanții au să-și aștearnă petițiile instruite în regulă oficiului protopopesc subsemnat în termenul deschis, având a se prezenta în vre o Duminecă ori sârbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 1 April 1922.

Oficiul protopopesc.

Avr. S. Pecurar
protopop

Nr. 141—1922 prot. (75) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl III Valendorf, din protopresbiteratul Cohalm, se publică din nou concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Condițiile de salar împreunate cu această funcțiune sânt cele stabilite în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat; este casă parohială, ecclie 3 jug. cat., parohul primește dela fiecare familie cu car și plug una clae de grâu, dela celelalte una ferdelă cucuruz.

Reflectanții îndreptățiți își vor înainta petițiile provăzute cu documentele necesare conform normelor în vigoare în termenul deschis subsemnatului, și până la publicarea termenului

de alegere și vor prezenta în parohie în vr'o Duminecă sau sârbătoare spre a face cunoștință cu poporul, a cânta și cuvânta la sf. Liturghie și, dacă sânt preoți, a și celebra.

Cohalm la 22 Aprilie 1922.

Oficiul protopresbiterat ortodox român al Cohalmului în înțelegere cu comitetul parohial din Valendorf.

Emilian Stelca
protopresbiter

Nr. 4148 Epit. (98) 2—2

Concurs

Consistorul arhidiecezan ortodox român are lipsă de 470 (patrusuteșaptezeci) stânjini lemne de foc (blâni groase de fag) de prima calitate.

Cei-ce doresc a lifera această cantitate sau numai o parte din ea, să și înainteze ofertele lor subsemnatului consistor în Sibiu strada Mitropoliei 32 până la 15 Iunie st. n. a. c.

Lemnele sânt a se preda în Sibiu așezate în stânjini, la locurile ce se vor designa, cel mult până la 15 August st. n. a. c.

Sibiu, 13 Mai 1922.

Consistorul arhidiecezan.

Clopot

fără defect, din metal curat din vreme de pace, greutatea 50—55 kg., vinde cu preț convenabil, biserica din Lancrăm (poșta Sebeșul-săsesc, județul Sibiu)

(96) 2—3

Oficiul parohial.

Doică sănătoasă caută post

Adresa la administrație

2—2

Vila Tinte în Ocna-Sibiului

vis-à-vis de scâlzi, constatătoare din 8 odăi mobilate, o sală mare și două bucătării, favorabilă și pentru restaurant, se închiriază pentru lunile de vară. (71) 9—10

==== Detalii se pot afla tot acolo. =====

Spectacole în Sibiu

La Apollo: În 3—6 Iunie: Sânge polon, mare film, cu artistul Petrovici. În 7—8 Iunie: Roșu și negru, atracțiune celebră. În 10 și 11 Iunie: Film cu Lia Mara. — Sârbători fericite dorește direcția Onoratului public.

Cum se vindecă Reumatismu și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena,

dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșură se trimete la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșură, prin o cartă postală adresată la

FARMACIA VOREL din Fiastra-N. Moldova